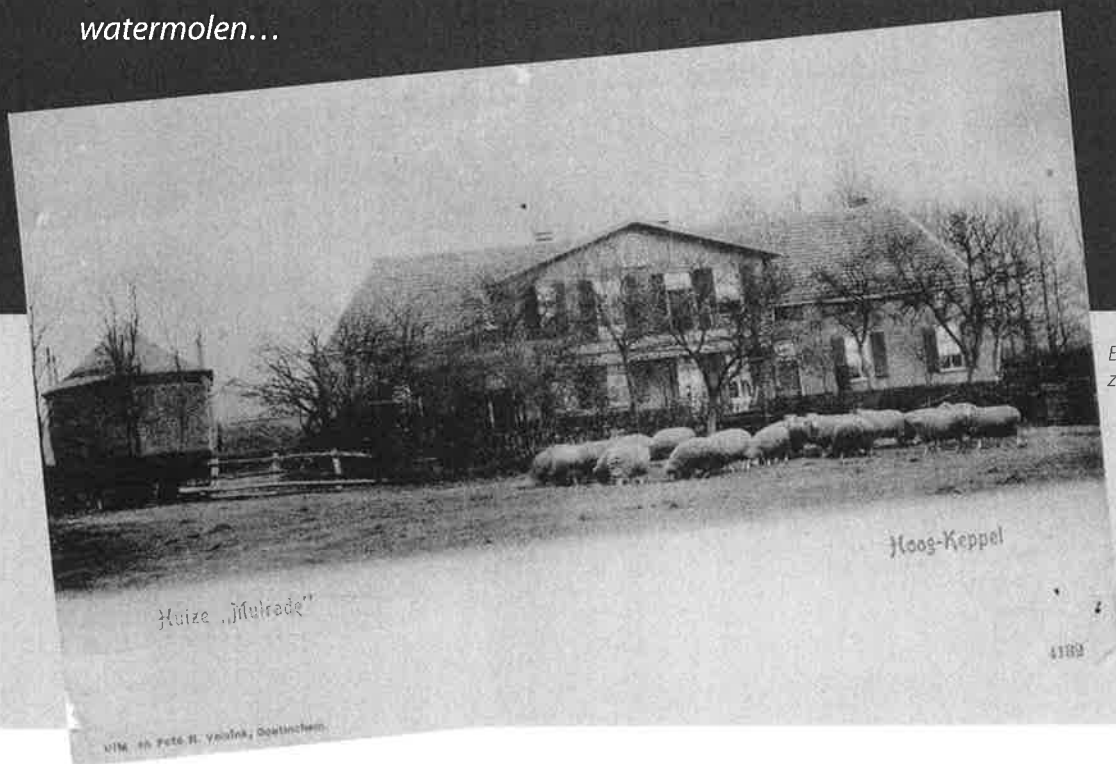

Hoog-Keppel, Huize Mulrade, 1905

Op de plek waar de zandweg van Hoog-Keppel naar Eldrik al vele eeuwen de Oude IJssel passeert, staat de statige boerderij Mulra. Nu is daar een asfaltweg met een moderne ophaalbrug, destijds was het een landweg met verschillende, soms krakkemikkige bruggen. En er stond ooit ook een watermolen...

Een fraaie oude ansichtkaart van Mulra met zes-roedige hooiberg omstreeks 1905.

Eeuwen geleden was hier geen brug, maar een doorwaadbare plaats in de Oude IJssel. De rivier is in die tijd nog 'wild en woest' en heeft een zeer brede bedding. We vinden dit nog terug in de boerderijnaam van camping Siebieverden (sie = laaggelegen, bieverden = bij de voorde, doorwaadbare plaats). Op zeker moment komt hier de eerste brug. In ieder geval is voor 1764 al sprake van een 'Mulra-brug'. Boerderijnamen hebben vaak een oorsprong die ver teruggaan. Dit is ook het geval bij Mulra.

In de vorige bijdrage over de watermolen van Laag-Keppel hebben we kunnen lezen: 'Als in 1404 de rechten van Keppel-Binnen worden uitgebreid en bevestigd, wordt daarbij ook gesproken over '...het moegen nederwart leggen van ene waetermoele...'. Of er in die tijd al iets van een bouwwerk op deze plek aanwezig is, of dat er pas na deze toestemming met de bouw van een watermolen is begonnen weten we niet. De eerste 'molenvermelding' ter plekke vinden we in het Oud Archief van Doesburg. Een perceel grond in het kerspel Keppel en de buurschap Elderic bij Horselo (wordt later Tussen de IJssel genoemd) wordt in 1388 Moelners maet, in 1389 Molners mait en in 1421 Mulners maeteken genoemd. Land van de molenaar. Van een eventuele windmolen is hier nooit

sprake geweest, wellicht dus een mogelijke verwijzing naar een watermolen.

Op 24 april 1497 wordt in het Archief Keppel voor het eerst gesproken van 'het goed Moelraden'. Johan van Voorst en Keppel verkoopt een aandeel in de Moelmaat, behorend tot het goed Moelraden, aan zijn moeder Elisabeth van Homoet. Op haar beurt schenkt zij dit deel in 1501 - gaande uit de Moelmaat bij Mulrade - aan de pastoor en priesters van de kerk te Aelden Keppel. De opbrengst is bestemd voor het lezen van zielmissen. Zij bepaalt dan tevens dat op haar sterfdag wijn en wegghen (broden) aan de pastoor en priesters moeten worden uitgedeeld.

In het Doesburgse archief vinden we in 1489 nog een vermelding van een vader en zoon Ghysbert en Bernt te Mulrade die op 29 mei een stuk land verkopen in de 'buurschap Elderyck en het kerspel Aelden Keppel'. Een relatie met de boerderij hebben we niet kunnen vinden. Soms wordt in de dagelijkse omgang een bewoner of pachter naar het huis genoemd waarin hij woont. Of dat ook hier het geval is, is onbekend.

Opvolging van eigenaren

Vanaf ongeveer 1600 vinden we diverse eigenaren. In 1640

verkoopt Jonkheer Reiner van Voorst tot Heteren het goed Mulrade aan ritmeester Jonkheer Conraet van Berchem. Deze van Berchem had destijds ook het Hommeke en Horselo in bezit. We vinden deze informatie in het Verpondingskohier (belastingheffing) van 1643. Hier wordt gesproken over 't Goet Meulenrae: 'huys, hof, 3 koe- en 2 peerde weijdens'.

Het is goed te bedenken dat de eigenaren in die tijd meestal niet de bewoners zijn. Men kocht onroerend goed vaak als belegging of bezitsvorming. Op de boerderijen werd dan een beheerder of pachter aangesteld. Helaas worden deze bewoners in de bronnen vrijwel nooit genoemd, terwijl zij uiteindelijk toch de oorspronkelijke bewoners van het gebied zijn.

Nog een paar eigenaren (soms voor de helft van het bezit): Johan Berndt van Laeckhuysen, Jonkheer Hendrik van Middaghten (1688), Theodorus van Betouw, Anthoni Schimmelpenninck (1717), de heer van Ulenpas en Gijsberta Schimmelpenninck van der Oye (1718), jonkheer Henric van Rouwenoort, heer van Ulenpas (1723), jonkheer Jan Jacob Gansneb gen. Tegnagell. In 1717 en 1718 wordt gesproken van 'Mullenrae'.

Op 15 juli 1784 vindt de overdracht plaats van de nalatenschap van Willem baron van Rouwenoort, heer van Ulenpas, en zijn vrouw Maria A.W. baronesse van der Capellen aan hun dochter Judith E.A. Judith is getrouwd met Q.M. Verhuell. Op 25 juni 1790 verkoopt de familie Verhuell het bezit aan Adolph W.C.W. baron van Pallandt en H.C.B. baronesse van Heeckeren. Het goed blijft daarna ongeveer twee eeuwen in bezit van de familie Van Pallandt van Keppel. In 1932 gaat dit deel van het uitgebreide familiebezit bij vererving naar de tak op Rozenaal (Willem Frederik Torck baron van Pallandt). Door huwelijk van zijn dochter Constance Alexine baronesse van Pallandt met Willem Carel baron van Boetzelaer in 1945, komt het in eigendom van de familie Van Boetzelaer. In 2006 wordt het bezit ingebracht in de opgerichte Landgoed Mulra B.V. Het doel van de B.V. is de instandhouding, exploitatie en beheer van landgoed 't Mulra in de zin van de natuurschoonwet 1928. De boerderij is hier een onderdeel van.

Jonker Emil en Derk Netjes...

In 1957 besluit de gemeenteraad van Hummelo en Keppel de naam van het Hoog-Keppelse deel van de IJsselweg te wijzigen in Jonker Emilweg. Jonker Emilius Joan van Pallandt (1829-1914) is een oom van Frederik Jacob Willem baron van Pallandt (1860-1932). Hij komt veel op Keppel bij zijn neef F.J.W. en woont voor een groot deel op Mulra. Jan Geerligts (1879) is zijn boerderijbeheerder en koetsier. Hij zorgt ook voor de jachtwagen van de jonker, die in het koetshuis staat. Jonker Emil overlijdt in 1914. Jan Geerligts wordt opgevolgd door zijn zoon Hendrik. In het begin van de Tweede Wereldoorlog (1941) wordt de boerderij via een advertentie weer ter pacht aangeboden. Hendrik Geerligts wordt opgevolgd door Derk en Mina Netjes, zij komen per boot vanaf het Kamper Eiland naar Hoog-Keppel. Derk Netjes wordt de laatste boer

op Mulra (zie De Hessencombinatie nr. 4, september 2011) en vertrekt in 1986. Derk Netjes overlijdt 16 september 2012.

Historie van de huidige boerderij

Aan de beschrijving van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (nummer 512157, 1998) ontleen wij de volgende informatie over het rijksmonument Mulra.

'De boerderij Mulrade, gebouwd ca. 1870-1880, omvat het (dubbel) woonhuis Jonker Emielweg nummers 1 en 3 met driekap-schuur. Behalve de boerderij komt er een schuur en een koetshuis (beide in zeer vervallen staat) op het erf voor. Schuur en koetshuis worden op het moment van de opname van de inventarisatie nieuw opgetrokken en komen niet voor bescherming in aanmerking. Het ensemble zal in de toekomst een woonfunctie krijgen. In de periode 1986-1993 is het voorhuis zorgvuldig gerestaureerd en voor bewoning van twee gezinnen geschikt gemaakt. Het voorhuis dat evenwijdig is gesitueerd aan de Oude IJssel bestaat uit een uitzonderlijk breed dwarshuis met zes venster- en vier deuropeningen. Het terrein aan de voorzijde is licht-geaccidenteerd, hetgeen onder meer blijkt uit het niveauverschil van het bordes en het aantal treden voor de deuren van de naast de veranda voorkomende ingangen. De door een aangekapt zadeldak bedekte middenpartij breekt met zijn twee bouwlagen en lage verdieping nadrukkelijk in de voorgevel in. Een veranda met bovenliggend balkon geeft aan het geheel een versterkt horizontaal accent. De linker- en rechtereugel zijn ten opzichte van elkaar nagenoeg identiek. De achtergevel wordt door drie inrijdeuren, evenzoveel zolderluiken en afgewolfd schilddaken bepaald. De driekap-boerderij is gesitueerd ten zuidwesten van Hoog-Keppel, ingebed tussen de Oude IJssel en de Rijksweg die Doesburg met Doetinchem verbindt. Geheel vrijstaand met ruim uitzicht naar de Oude IJssel ligt de boerderij markant in het landschap. Op het erf staan enkele oude bomen en oostwaarts is een klein bos gelegen.'

Tijdens de restauratie is vooral het interieur van de drie op het voorhuis aansluitende schuren ingrijpend gewijzigd. De schuren vormen nu één grote, door gebinten gedragen ruimte. Enkele gebintstijlen zijn vervangen door metalen stijlen en dragen een verlaagde taszolder.

Huidige situatie

Na de restauratiewerkzaamheden wordt het voorhuis in delen verhuurd als woning of kantoor. Dit geldt ook voor de bijgebouwen. Discreet achter de oude gevel met de enorme staldeuren van de driekap-schuur, bevindt zich een modern, ruim en licht kantoorpand. Het is de thuisbasis van de in 1974 in Laag-Keppel opgerichte Vormgeversassociatie, een dynamisch ontwerp bureau. In de brochure van het bureau lezen we: 'De prachtige omgeving, de ruimte en de rust vormen een goed tegenwicht tegen de hectiek die het werk met zich meebrengt. Samen zorgen zij voor een inspirerend en ontspannen werkklimaat.' We kunnen ons dit heel goed voorstellen...!